

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ ۖ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ...
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ النَّبِيِّ الْأُولَى إِذَا لَمْ تَسْتَجِبْ فَأَصْنَعْ مَا حِثَّتْ.

Aziz Müminler!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: **“De ki: Rabbim açık ve gizli bütün fuhşiyatı, günahı ve haddi aşmayı haram kılmıştır.”**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: **“İnsanlığın, nübüvvetin başlangıcından itibaren peygamberlerden duyduğu ortak söz, ‘Hayâ etmiyorsan, dilediğini yap!’ sözüdür.”**²

‘İffet’ kişinin haramdan uzak durması, helal olmayan söz ve davranışlardan sakınması demektir. İffet, kişinin yeme, içme ve cinsellik konularında nefsin aşırı arzularını dizginleyerek dengeli ve ölçülü davranmasını, dinin belirlediği çerçevede hareket etmesini ifade eden ahlâkî bir erdemdir.

‘Hayâ’ ise; utanma, çekinme, Allah korkusuyla gûnahtan kaçınma gibi anlamlara gelir. Kişinin kötü bir işin yapılmasından veya iyi bir işin terk edilmesinden dolayı mahcubiyet duyması olarak da açıklanabilir.

Kıymetli Kardeşlerim!

İffet ve hayâ, İslâm ahlâkının vazgeçilmez iki temel değeridir. İffet ve hayâ, bütün erdemlerin ve ahlaki güzelliklerin özüdür. Zira insan için hayâ, hayattır. İnsan olmanın ve mümince yaşamının bir gereğidir. İffet ve hayâ, insanın Allah, tabiat, eşya karşısında haddini ve sorumluluklarını bilmesi ve idrak etmesidir. Bünyesinde hayatı ve var olmayı, rahmet ve berekete ulaşmayı barındırır. İffet ve hayâ, her türlü çirkinlik ve kötülükten uzak kalmayı, hakkı teslimde kusur etmemeyi ifade eder.

Toplumların cahiliye karanlığında ahlâkî ve manevi değerleri kaybettiği bir ortamda Peygamber Efendimiz, insanları ısrarla iffetli bir hayata teşvik etmiştir. Nübüvvetten sonra da imanın hayâ ile kopmaz bir bağı olduğuna işaret ederek **“İslâm ahlâkının özü hayâdır”**³ buyurmuştur.

Kardeşlerim!

İrz, namus, hayâ ve iffet gibi kavramlar, herhangi bir cinsle sınırlı olmaksızın kadın erkek herkesi kuşatmaktadır. İrz ve namus, hayâ ve mahremiyet, kadını ne kadar yüce, saygın ve müzeyyen kılıyorsa erkeği de o derece yüce ve saygın kılmaktadır. İffetsizlik ve hayâsızlık, kadını ne kadar aşağıların aşağısına çekiyorsa erkeği de o derece alçaltmaktadır.

Nitekim Yüce Rabbimiz insanın en güzel ahlâkî hasletlerinden olan iffet hakkında şöyle buyurmaktadır: **“Mümin erkeklere söyle; gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar. Bu davranış onlar için daha nezihdir. Şüphesiz Allah onların yaptıklarından hakkıyla haberdardır. Mümin kadınlara da söyle; gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar.”**⁴ Peygamber Efendimiz (s.a.s) de **“Kim bana**

dilini ve iffetini koruma sözü verirse, ben de ona cennet sözü veririm”⁵ buyurmaktadır.

Kıymetli Müminler!

Hz. Peygamber'e hizmette bulunma şerefine eren meşhur sahâbîlerden Ebû Zerr O'nunla beraber iken. Ebû Zerr'e bir takım sorular soruyor, Ebû Zerr de Allah Resûlü'nün daha iyi bileceğini söyleyerek onun açıklamalarına kulak veriyordu. Resûlullah'ın sorularından biri şöyleydi: “Ebû Zerr, yatağından kalkıp mescide gidemeyecek, mescide gidip de yatağına dönmeye takatin kalmayacak kadar aşırı bir açlığa maruz kalırsan ne yaparsın?” Bu soru üzerine Ebû Zerr yine Hz. Peygamber'in kanaatini öğrenmek için, “Allah ve Resûlü daha iyi bilir.” diye cevap verince Resûlullah da ona, “Bu durumda dahi iffetli olman gerekir.”⁶ buyurdular.

Aziz Müminler!

Hayâ, hem dinimizde hem de kültürümüzde nesiller boyu üstün ahlâkî bir meziyet olarak görülmüştür. Ancak ahlâkî değerlerin giderek yozlaştığı günümüz toplumunda hayâ duygusu eski değerini maalesef kaybetmeye başlamıştır. Öyle ki, önceleri hayâ sahibi olan kişiler övülürken, şimdilerde ise edebe aykırı söz söylemek, ahlâksız davranışları alenî olarak işlemek bazı çevrelerde, cesaretin, özgüvenin ve özgürlüğün bir göstergesi kabul edilmektedir. Hâlbuki hayâyı kaybetmek, öncelikle insanı “en şerefli varlık” olmaktan çıkararak değersizleştirir; birlikte yaşamının temeli olan saygıyı ortadan kaldırarak toplumun bozulmasına yol açar. Bundan dolayı Efendimiz (s.a.s.); **“Utanmadıktan sonra dilediğini yap!”**⁷ diyerek hayâsızlığın insan karakteri açısından oluşturduğu büyük tehlikeye dikkat çekmişlerdir.

Kardeşlerim!

Bugün iletişim ve teknoloji çağında yaşıyoruz. İletişim araç ve gereçleri hayatımızı bir yönüyle kolaylaştırırken diğer yönüyle zorlaştırmaktadır. Kitle iletişim araçları ve sosyal medyanın sınır tanımaksızın ve ölçüsüzce mahremiyeti hiçe sayarak kullanımı, kişisel, ailevi ve toplumsal birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle ailemizi, yavrularımızı, gençlerimizi bütün bu kötülüklerden koruyacak bir merhamet ve mahremiyet eğitimine ihtiyacımız var. Bugün, çocuklarımızı her geçen gün hakikat dünyasından koparıp sanal dünyaya mahkûm eden bu gidişata karşı bilinçlendirmeye çok ihtiyacımız var. Ailenin temelini oluşturan muhabbet, merhamet, sevgi, sadakat ve mahremiyet gibi değerleri korumak ve gelecek nesillere aktarmak hususunda hepimize düşen büyük görevler ve sorumluluklar var.

Özellikle doğruyu ve yanlış yetiştirdiği çevrede öğrenen çocuklarımıza hayâyı asil bir değer olarak öğretmeliz. Bilinçsizce edep dışı sözler söyleyen veya edebe aykırı davranışlarda bulunan masum çocukların bu hâllerine gülüp onları hayâsızlığa teşvik etmemeliyiz. Hutbemi Rabbimize şöyle niyazda bulunarak bitiriyorum. Rabbim bizleri ve neslimizi her türlü hayâsızlıktan ve iffetsizlikten muhafaza eyle.

¹A'râf, 7/33.

²Buhârî, Edeb, 78.

³Ibn Mâce, Zühd, 17.

⁴Nur: 24/30-31

⁵Buhârî, Rikak, 23

⁶Ibn Mâce, Sadakât, 15

⁷Buhârî, Enbiyâ, 54